

### บทที่ 3

#### ระเบียบวิธีวิจัย

##### 3.1 วิธีการศึกษา

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สมุนไพรรักษาโรคเพื่อความปลอดภัยทางชีวภาพของชาวบ้านในชุมชนท้องถิ่นภาคเหนือ : กรณีศึกษาชุมชนบ้านทุ่งยาว ตำบลศรีบัวบาน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูนนี้ ใช้วิธีการผสมผสานระหว่างวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) และวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยมีรายละเอียดในการดำเนินการดังนี้

##### 3.1.1 ประชากรเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป้าหมาย คือ ชาวบ้านบ้านทุ่งยาว ตำบลศรีบัวบาน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน จำนวน 1,057 คน เป็นชาย 492 คน เป็นหญิง 565 คน จำนวนครัวเรือน 298 ครัวเรือน

การดำเนินการศึกษาคือ

ก. การศึกษาเชิงคุณภาพใช้วิธีสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indept interview) โดยมีแนวคำถามกำหนดไว้สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในหมู่บ้าน จำนวน 7 คน นอกจากนี้ยังได้ทำการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นตัวแทนกลุ่มเยาวชนจำนวน 6 คนและกลุ่มผู้รู้สมุนไพรในหมู่บ้าน จำนวน 6 คน ได้มาอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และหาข้อสรุปในภาพรวมในประเด็นต่าง ๆ ร่วมกัน และได้ทำการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant observation) คือ การเข้าร่วมกิจกรรมของชาวบ้าน เช่น ร่วมกิจกรรมพัฒนาหมู่บ้าน กิจกรรมการสำรวจสมุนไพร การเข้าร่วมประชุมต่าง ๆ และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant observation) คือ การสังเกตปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน เช่น สังเกตพฤติกรรมของชาวบ้านในการพึ่งพาธรรมชาติ สังเกตลักษณะการทำงานพัฒนาของชาวบ้าน การทำงานเพื่อส่วนรวมการให้ความสนใจในเรื่องสมุนไพรและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) บุคคลที่เกี่ยวข้องคือ ผู้ที่มีบทบาทในการอนุรักษ์สมุนไพรในหมู่บ้าน จำนวน 7 คน

ข. การศึกษาเชิงปริมาณ จำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 298 ครัวเรือน การคำนวณตัวอย่าง จากสูตร ขนาดตัวอย่างของ Taro Yamane (บุญธรรม กิจปรีดาสุทธิ : 2533)

กำหนดการคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง

$$n = \frac{N}{1 + N (e)^2}$$

เมื่อ  $e = 0.05$  (ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง)

$N =$  ขนาดประชากร

$n =$  ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

เมื่อคำนวณตามสูตรแล้วพบว่าขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาเท่ากับ 171 ครัวเรือน

กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) โดย นำบัญชีรายชื่อเลขที่บ้านของแต่ละครัวเรือนรวมกัน และใช้วิธีจับฉลากจนครบจำนวน 171 ครัวเรือน โดยการเก็บข้อมูลจะเก็บจากบุคคลที่อาศัยในครัวเรือนที่สามารถตอบแบบสอบถามได้

### 3.2 เครื่องมือและการหาประสิทธิภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

#### 3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา มี 4 ชนิด คือ

แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยมีแนวคำถามการสัมภาษณ์ในเรื่อง สถานการณ์ ระบบการจัดการ และการอนุรักษ์สมุนไพรรองชาวบ้าน โดยมีประเด็นคำถามประกอบด้วยสถานการณ์สมุนไพรรในปัจจุบัน ระบบการจัดการ ระบบการอนุรักษ์ และสมุนไพรมีในป่าชุมชน และ ชุมชน

ประเด็นการสนทนากลุ่ม (Guidelines for focus group discussion) ซึ่งได้สร้างขึ้น จากกรอบแนวคิดและข้อมูลเอกสารรวมถึงการเข้าไปสำรวจหมู่บ้าน เสร็จแล้วนำมาวิเคราะห์แยก ประเด็น กำหนดเป็นโครงสร้างของข้อคำถามในการสนทนากลุ่ม ซึ่งได้ประเด็นหลักดังนี้ สถานการณ์ปัจจุบันเกี่ยวกับสมุนไพรรในชุมชน การอนุรักษ์ การมีส่วนร่วม และความคิดเห็น แนวทางในการอนุรักษ์ เป็นต้น

**แบบสังเกตการณ์** ผู้ศึกษาได้กำหนดประเด็นที่สำคัญสำหรับใช้เป็นแนวทางในการสังเกตคือ ลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรมของชาวบ้าน โดยพยายามสังเกตพฤติกรรมการพูดคุย อารมณ์ ข้อโต้แย้ง ข้อถกเถียงของสมาชิกด้วยกัน

**ใช้เครื่องมือทั้ง 3 แบบ** นี้ ผู้ศึกษาได้ปรับปรุงประเด็นคำถามขณะที่กำลังเก็บข้อมูลภาคสนามไปด้วย เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ต้องการตามความเป็นจริงมากที่สุด

**แบบสอบถาม (Questionnaires)** สร้างมาจากการศึกษาทฤษฎี แนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย จากเอกสาร ตำรา วิทยานิพนธ์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและจากการศึกษาภาคสนาม โครงสร้างของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ส่วน เพื่อให้ครอบคลุมขอบเขตและประเด็นที่ต้องการศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

**ตอนที่ 1** ข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น ลักษณะทางเศรษฐกิจ คือ อาชีพ และสถานภาพของสังคม คือ การเข้าร่วมกลุ่มหรือสมาชิกในหมู่บ้าน เป็นคำถามแบบเลือกตอบ

**ตอนที่ 2** การใช้ประโยชน์จากสมุนไพร เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้สมุนไพรเชิงพาณิชย์ สมุนไพรเพื่อรักษาตนเอง เพื่อการบริโภค เป็นคำถามแบบเลือกตอบและคำถามแบบเปิด

**ตอนที่ 3** เป็นคำถามเกี่ยวกับ เครือข่าย แลกเปลี่ยนข่าวสาร การเรียนรู้และการถ่ายทอด โดยเป็นคำถามแบบเลือกตอบ

**ตอนที่ 4** ความรู้ในเรื่องการอนุรักษ์สมุนไพร ใช้แบบวัดความรู้ แบบถูก-ผิด (True-False) ตัวเลือกของคำตอบเป็น ใช่ ไม่ใช่ และ ไม่แน่ใจ (ขวัญ สงวนเสริมศรี 2529) มีทั้งข้อความถูกและความผิด

**ตอนที่ 5** การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สมุนไพรในชุมชน เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมริเริ่มศึกษา ปัญหา การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ใช้แบบประเมินค่า (Rating scales) ซึ่งระดับการประเมินค่าแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ต่ำ ปานกลาง สูง

### 3.2.2 การหาประสิทธิภาพเครื่องมือที่ใช้ศึกษา

1. ศึกษาจากข้อมูลเบื้องต้นของหมู่บ้าน แนวคิดทฤษฎี เอกสารหนังสือ ระเบียบวิธีวิจัย เอกสารงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาประมวลเป็นเครื่องมือวิจัย ซึ่งในการจัดเก็บข้อมูลในการศึกษาเชิงคุณภาพ ใช้การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) ซึ่งตรวจสอบ

จากบุคคล ห้วงเวลา และเนื้อหา คือ แสวงหาความเชื่อถือได้ของข้อมูลจากแหล่งที่แตกต่างกัน แล้วนำมาเปรียบเทียบซึ่งกันและกัน และตรวจสอบจนแน่ใจ

2. แบบสอบถาม ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบแก้ไข ตรวจสอบดูความชัดเจนถูกต้องของเนื้อหาและความเที่ยงตรง (Content validity) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ ตามคำแนะนำ

3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแล้วไปทดสอบ (Pre-test) กับชาวบ้าน บ้านป่าปวย บ้านหนองหล่ม ซึ่งเป็นประชากรที่ไม่อยู่ในกลุ่มเป้าหมายและมีลักษณะใกล้เคียงประชากรเป้าหมาย จำนวน 30 คน จากนั้น นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ ดังนี้

#### การหาประสิทธิภาพของแบบวัดความรู้

นำแบบวัดความรู้มาตรวจให้คะแนน ถ้าตอบถูกให้ 1 คะแนน และให้ 0 คะแนน สำหรับข้อที่ตอบผิดหรือไม่แน่ใจ แล้วรวมคะแนนของแต่ละคน นำคะแนนของแต่ละคนมาเรียงจากคะแนนสูงสุดลงมาเรื่อยๆ ละ 27 ของจำนวนผู้ตอบทั้งหมด (8 คน) และเรียงจากคะแนนต่ำสุดขึ้นไปเรื่อยๆ ละ 27 ของผู้ตอบทั้งหมด มาเป็นกลุ่มสูงสุดและกลุ่มต่ำ ตามลำดับ จากนั้นนำมาวิเคราะห์รายข้อ (Item analysis) เพื่อวัดระดับความยากง่าย (Difficulty level) ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination power) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

การหาค่าระดับความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกให้สูตรดังนี้ (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ 2533 )

$$\text{ค่าระดับความยากง่าย (P)} = \frac{P_H + P_L}{2n}$$

$$\text{ค่าอำนาจจำแนก (r)} = \frac{P_H - P_L}{n}$$

เมื่อ  $n$  = จำนวนผู้ตอบทั้งหมดในกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำ

$P_H$  = จำนวนผู้ตอบถูกในกลุ่มสูง

$P_L$  = จำนวนผู้ตอบถูกในกลุ่มต่ำ

### การทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

เมื่อหาค่าระดับความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกแล้วจึงนำไปทดสอบหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน สูตร KR 20 (Kuder Richardson Formula 20 : K-R 20) (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ 2533) ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$\text{ค่าความเชื่อมั่น } (r_{tt}) = \frac{k}{k-1} \left( 1 - \frac{\sum pq}{S_x^2} \right)$$

เมื่อ  $k$  = จำนวนข้อของแบบวัดทั้งหมด

$P$  = สัดส่วนของผู้ตอบถูกในแต่ละข้อ

$q$  = สัดส่วนของผู้ตอบผิดในแต่ละข้อ ( $q = 1-p$ )

$S_x^2$  = ความแปรปรวนของคะแนนรวม

การหาค่าความเชื่อมั่นพบว่าแบบวัดความรู้มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.88 ซึ่งมากกว่า 0.7 แสดงว่าแบบวัดความรู้ทั้งหมดอยู่ในเกณฑ์ที่ดีมาก

### การหาประสิทธิภาพของแบบวัดการมีส่วนร่วม

ในการศึกษาครั้งนี้ วัดดูประสงค์ข้อหนึ่งคือ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมและนักศึกษาต้องศึกษาถึงรูปแบบการมีส่วนร่วมในแต่ละรูปแบบ ผู้ศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร งานวิจัย วิทยานิพนธ์ ที่เกี่ยวข้อง โดยอิงกรอบความคิดและวัตถุประสงค์ที่ศึกษาและนำวิเคราะห์สรุปเป็นแบบสอบถามและนำไปทดสอบกับชาวบ้านบ้านป่าบ่อ และบ้านหนองหล่ม ซึ่งผลในการสัมภาษณ์นั้น ชาวบ้านไม่ค่อยเข้าใจในแบบสอบถามซึ่งแยกเป็นหลายประเด็นจึงทำให้แบบสอบถามในการวัดระดับการมีส่วนร่วมไม่สามารถนำมาวัดหาประสิทธิภาพได้ ผู้ศึกษาจึงนำแบบสอบถามในส่วนนี้มาดำเนินการปรับปรุงคำพูดโดยได้เข้าไปศึกษาในพื้นที่เป้าหมาย (On-site development) สอบถามและพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการกับชาวบ้านในพื้นที่ถึงกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์สมุนไพรในหมู่บ้าน และนำมาสรุปแยกประเด็นเป็นแบบสอบถามการมีส่วนร่วมและนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเพื่อให้คำแนะนำ หลังจากนั้นได้นำมาปรับอีกเล็กน้อย และนำไปใช้ในการสัมภาษณ์กับประชากรกลุ่มเป้าหมายจริง

### 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บข้อมูล เริ่มจากการศึกษาเอกสารวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องจากแหล่งต่าง ๆ แล้วสังเคราะห์ให้ได้เนื้อหาใจความที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการตอบคำถามของวัตถุประสงค์การศึกษา ต่อจากนั้นได้เดินทางเข้าสู่หมู่บ้านในเบื้องต้น โดยติดต่อประสานงานกับผู้ใหญ่บ้านผู้รู้เรื่องสมุนไพร เพื่อสอบถามถึงสภาพทั่วไปของหมู่บ้านจนเข้าใจพอสังเขป เสร็จแล้วได้นำข้อมูลดังกล่าวไปวางแผนการเข้าไปเก็บข้อมูลแบบเจาะลึกกับกลุ่มประชากร โดยข้อมูลแบบเจาะลึกนี้จะสัมภาษณ์ผู้นำที่มีอยู่ในชุมชนและผู้รู้ในเรื่องสมุนไพร เสร็จแล้วนำข้อมูลกลับไปบันทึกวิเคราะห์จัดกลุ่มเข้าพวกเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตอบวัตถุประสงค์ของการศึกษาได้ครบทุกข้อ หากพบข้อมูลไม่สมบูรณ์ก็จะนำกลับไปถามใหม่ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ต่อไป และได้นำแนวทางและผลสรุปที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเป็นแนวเพื่อสร้างประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่ม เพื่อให้มีการแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่ และนำมาสรุปเป็นภาพรวมร่วมกัน ในส่วนของแบบสอบถามได้ขอความร่วมมือจากกลุ่มเยาวชนในหมู่บ้าน จำนวน 6 คน ซึ่งมีการศึกษาระดับ ปวช. หรือเทียบเท่าขึ้นไป โดยได้มีการอบรมแบบสอบถามเพื่อให้เกิดความเข้าใจไปในทางเดียวกัน และเพื่อให้การเก็บข้อมูลไม่คลาดเคลื่อน และมีการฝึกถาม-ตอบ แบบสอบถามให้เป็นที่เข้าใจก่อนปฏิบัติจริง หลังจากนั้นได้แบ่งแบบสอบถามและนำไปสัมภาษณ์ชาวบ้านกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งผู้ศึกษาได้ส่งลงไปดูการดำเนินการสัมภาษณ์จริงของแต่ละคนเพื่อได้ข้อมูลที่ถูกต้อง เมื่อได้แบบสอบถามกลับมาแล้ว ได้ทำการตรวจสอบแบบสอบถาม ถ้าผู้ตอบแบบสอบถามตอบไม่เรียบร้อยจะได้ส่งคืนเพื่อนำไปถามใหม่ และเพื่อความถูกต้องของข้อมูล ได้มีการสุ่มทำแบบสอบถามซ้ำจำนวน 17 ชุด เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นที่น่าเชื่อถือเพื่อนำไปสรุปตอบวัตถุประสงค์ของการศึกษาในเรื่องนี้

### 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล

นำข้อมูลที่ได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การทำการสนทนากลุ่ม มาบันทึกข้อมูลและตรวจสอบข้อมูลอย่างละเอียด เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย (Analytic induction) เป็นวิธีการตีความ เพื่อสร้างข้อสรุปจากรูปธรรมหรือปรากฏการณ์ที่มองเห็น การวิเคราะห์ข้อมูลจะทำความเข้าใจกับการเก็บข้อมูลอยู่ตลอดเวลา

ในส่วนของแบบสอบถามเมื่อดำเนินการเก็บข้อมูลแล้วมาจัดการเก็บรวบรวม จัดระเบียบ และลงรหัส เพื่อใช้ในการประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS/PC+ (Statistical package for the social sciences personal computer version 4) ซึ่งมีลำดับขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

#### แบบวัดความรู้ในเรื่องการอนุรักษ์สมุนไพรมะเขือเทศ

##### เกณฑ์การให้คะแนน

คำถามทั้งหมด	20 ข้อ
ตอบถูกข้อละ	1 คะแนน
ตอบผิดข้อละ	0 คะแนน
ตอบไม่แน่ใจข้อละ	0 คะแนน

##### เกณฑ์การแบ่งระดับคะแนนมี 3 ระดับ

0 - 6 คะแนน	ระดับความรู้ต่ำ
7 - 13 คะแนน	ระดับความรู้ปานกลาง
14 - 20 คะแนน	ระดับความรู้สูง

#### แบบวัดการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สมุนไพรมะเขือเทศ

##### เกณฑ์การให้คะแนน

##### วิเคราะห์รวม

แบบวัดการมีส่วนร่วม 28 ข้อ คะแนนเต็ม 84 คะแนน คะแนนต่ำสุด 28 คะแนน

##### มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

มีส่วนร่วมสูง (ทุกครั้ง)	ข้อละ	3 คะแนน
มีส่วนร่วมปานกลาง (บางครั้ง)	ข้อละ	2 คะแนน
มีส่วนร่วมต่ำ (ไม่เคย)	ข้อละ	1 คะแนน

##### เกณฑ์การแบ่งระดับคะแนนของการมีส่วนร่วมฯ แบ่งไว้ 3 ระดับ

28 - 46 คะแนน	ระดับการมีส่วนร่วมต่ำ
47 - 65 คะแนน	ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
66 - 84 คะแนน	ระดับการมีส่วนร่วมสูง

### การวิเคราะห์แยกแต่ละหัวข้อ

#### 1. การมีส่วนร่วมริเริ่มศึกษาปัญหา

ทั้งหมด 9 ข้อ คะแนนเต็ม 27 คะแนน

คะแนนต่ำสุด 9 คะแนน

มีเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

มีส่วนร่วมสูง (ทุกครั้ง) ข้อละ 3 คะแนน

มีส่วนร่วมปานกลาง (บางครั้ง) ข้อละ 2 คะแนน

มีส่วนร่วมต่ำ (ไม่เคย) ข้อละ 1 คะแนน

เกณฑ์การแบ่งระดับคะแนนของการมีส่วนร่วมฯ แบ่งไว้ 3 ระดับ

9 - 15 คะแนน ระดับการมีส่วนร่วมต่ำ

16 - 22 คะแนน ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง

23 - 27 คะแนน ระดับการมีส่วนร่วมสูง

#### 2. การมีส่วนร่วมในการวางแผน

ทั้งหมด 9 ข้อ คะแนนเต็ม 27 คะแนน

คะแนนต่ำสุด 9 คะแนน

มีเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

มีส่วนร่วมสูง (ทุกครั้ง) ข้อละ 3 คะแนน

มีส่วนร่วมปานกลาง (บางครั้ง) ข้อละ 2 คะแนน

มีส่วนร่วมต่ำ (ไม่เคย) ข้อละ 1 คะแนน

เกณฑ์การแบ่งระดับคะแนนของการมีส่วนร่วมฯ แบ่งไว้ 3 ระดับ

9 - 15 คะแนน ระดับการมีส่วนร่วมต่ำ

16 - 22 คะแนน ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง

23 - 27 คะแนน ระดับการมีส่วนร่วมสูง

#### 3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

ทั้งหมด 7 ข้อ คะแนนเต็ม 21 คะแนน

คะแนนต่ำสุด 7 คะแนน



### มีเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

มีส่วนร่วมสูง (ทุกครั้ง)	ข้อละ	3	คะแนน
มีส่วนร่วมปานกลาง (บางครั้ง)	ข้อละ	2	คะแนน
มีส่วนร่วมต่ำ (ไม่เคย)	ข้อละ	1	คะแนน

### เกณฑ์การแบ่งระดับคะแนนของการมีส่วนร่วมฯ แบ่งไว้ 3 ระดับ

7 - 11	คะแนน	ระดับการมีส่วนร่วมต่ำ
12 - 16	คะแนน	ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
17 - 21	คะแนน	ระดับการมีส่วนร่วมสูง

#### 4. การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

ทั้งหมด	3 ข้อ	คะแนนเต็ม	9 คะแนน
		คะแนนต่ำสุด	3 คะแนน

### มีเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

มีส่วนร่วมสูง (ทุกครั้ง)	ข้อละ	3	คะแนน
มีส่วนร่วมปานกลาง (บางครั้ง)	ข้อละ	2	คะแนน
มีส่วนร่วมต่ำ (ไม่เคย)	ข้อละ	1	คะแนน

### เกณฑ์การแบ่งระดับคะแนนของการมีส่วนร่วมฯ แบ่งไว้ 3 ระดับ

3 - 4	คะแนน	ระดับการมีส่วนร่วมต่ำ
5 - 6	คะแนน	ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
7 - 9	คะแนน	ระดับการมีส่วนร่วมสูง

### สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การบรรยายลักษณะข้อมูล ที่นำเสนอโดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) เลขคณิต (Arithmetic mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) เช่น ข้อมูลประชากร สภาพเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มประชากร ข้อมูลเกี่ยวกับการได้รับข่าวสาร ปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในการอนุรักษ์สมุนไพรรฯ

2. การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สมุนไพรรฯของชาวบ้าน ในการมีส่วนร่วมในการศึกษาปัญหา การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมใน

การติดตามผล ในการอนุรักษ์สมุนไพรร โดยพิจารณาจากค่าฐานนิยม (Mode) และมีวิธีการแบ่งระดับการมีส่วนร่วม 3 ระดับ คือ ต่ำ ปานกลาง สูง

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่นำมาศึกษาว่ามีตัวแปรใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สมุนไพรร ด้วยการหาค่าสถิติไคสแควร์ (Chi-Square)

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่  
Chiang Mai University